

KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA

*Izvještaj o radu Knjižnica grada Zagreba
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.*

(brojčani pokazatelji)

Zagreb, siječanj 2023.

**Ostvareni programi zagrebačkih narodnih knjižnica
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine
(brojčani pokazatelji)**

Uvodne napomene

Knjižnice grada Zagreba (dalje u tekstu: KGZ) redovito sastavljaju godišnje izvještaje koji su vrijedni dokumenti zbog nekoliko razloga.

U prvom redu, osnivači i korisnici KGZ-a dobivaju uvid u (tekuće) poslovanje, ali isto tako Uprava i djelatnici imaju uvid u stupanj ostvarenosti planiranog programa rada za tekuću godinu, npr. kakvi su odnosi postignutog spram Standarda za narodne knjižnice, što je realizirano u idealnom omjeru u odnosu na plan, na što treba obratiti pozornost, što eventualno treba izmijeniti pri planiranju i sl.

Ujedno, takav je izvještaj neizmjerna pomoć u planiranju programa rada za godinu iza izvještajne, jer daje bolji uvid u sve programe koji će vjerojatno biti realizirani i u narednoj godini, koje treba ponoviti i/ili drukčije osmisliti njihovu provedbu.

Iako skupni godišnji izvještaj KGZ-a u prvom redu ima radni karakter, sastavljen je prema uobičajenoj metodologiji, na osnovi izvještaja svih knjižnica koje su pojedinačno detaljno opisale ostvarenje vlastitog programa rada i čiji su tekstovi u cijelosti dostavljeni osnivaču.

Osnovni pokazatelji o radu zagrebačkih narodnih knjižnica za proteklu godinu (nabava knjiga, nabava ostale knjižnične građe, stanje knjižnog fonda, revizija knjižnog fonda, otpis knjižnične građe, katalozi, posudba knjiga, akcije za korisnike) u skupnom su izvještaju prikazani u četiri tabele, pojedinačno za svaku knjižnicu i kao ukupan zbroj svih pokazatelja. Najznačajniji, osnovni pokazatelji (nabava knjižnične građe, otpis knjiga u svescima, stanje knjižnog fonda, posudba i članovi) prikazani su u usporednoj tabeli koja prikazuje realizaciju tih pokazatelja u 2022. godini u odnosu na plan za 2022. godinu i uspoređuje ih sa Standardom za narodne knjižnice Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Standard).

U osnovnim su naznakama grafički i tekstualno komentirani najznačajniji pokazatelji, dok je cjelokupna programska aktivnost pojedinačnih knjižnica vidljiva iz njihovih izvještaja.

Posljednje dvije godine poslovanje se usklađivalo s promjenjivim mjerama, sadržaji i usluge knjižnica prilagođavali su se korisnicima i publici online, uživo i u kombinaciji, razvila se usluga online upisa, povremeno i privremeno se mijenjalo radno vrijeme nekih knjižnica uslijed bolovanja i nedostatka stručnog osoblja, a s obzirom na dotrajalost jednog bibliobusa i financijske neodrživosti skupih popravaka, u 2022. je na raspolaganju bio samo jedan bibliobus koji je pokrivaо potrebe Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

S obzirom na okolnosti, zagrebačke su knjižnice 2022. godine uspjele ostvariti dobre rezultate, u nekima i nadmašiti prošlu, 2021. godinu, i polako dostižu rezultate 2019. godine koja je bila zadnja stabilna i normalna.

Detaljne aktivnosti pojedinih knjižnica vidljive su iz njihovih pojedinačnih izvještaja.

NOVOSTI U KGZ-U ILI 2022. PAMTIT ĆEMO PO ...

Na Dan grada Zagreba predstavljena je nova usluga Knjižnica grada Zagreba - **aplikacija eZaKi** koja olakšava korištenje mnogih knjižničnih usluga. Ova je aplikacija samo nastavak proširivanja usluga u digitalno okruženje. U aplikaciji eZaKi može se upisati ili obnoviti članstvo, obaviti sva plaćanja putem bankovnih kartica, koristiti digitalnu člansku iskaznicu, provjeriti status svojih posudbi i rezervacija, produžiti ih i slično. Sva istraživanja potreba korisnika knjižnica pokazala su da je upravo ovakva aplikacija očekivan nastavak razvoja novih usluga. U drugoj polovici 2022. od kad je usluga aktivirana, članovi su registrirali 26.622 adrese e-pošte (više od 18% članstva). Broj članova koji su koristili uslugu je veći ako uzmememo u obzir da roditelji i staratelji na svoje adrese elektroničke pošte vezuju i članske brojeve svoje djece. U tom razdoblju dosegnuto je dvostruko veće korištenje nego putem kataloga.

Erasmus+

U 2022. godini Knjižnice grada Zagreba dobole su **Erasmus+ ambasadoricu**. Agencija za mobilnost i programe Europske unije je ovu odluku donijela nakon kvalitetne i uspješne operativne provedbe projekta mobilnosti *Upoznajemo druge* (Krakov i Kopenhagen) u Knjižnicama grada Zagreba. Provedba je ocijenjena uspješnom, temeljila se na prioritetima programa Erasmus+, znanje i iskustvo o provedbi je diseminirano u užoj (knjižničarskoj) i široj (kulturnoj) javnosti drugih gradova u Hrvatskoj. Ovaj način širenja informacija temeljenih na prikupljenom iskustvu cjelovite pripreme i vođenja programa mobilnosti, svojevrsni su poticaj kolegama knjižničarima i doprinos knjižničarstvu kao struci da se oplemeni i u tom segmentu cjeloživotnog učenja i suradnje na međunarodnoj razini.

STRUČNI SKUP DIGITALIZIRANA ZAGREBAČKA BAŠTINA. Stručni skup *15 godina projekta Digitalizirana zagrebačka baština: 2007.-2022.* organizirale su Knjižnice grada Zagreba kako bi se u okviru šire stručne i znanstvene zajednice predstavili i sagledali dosadašnji rezultati projekta, njegov doprinos povećanju dostupnosti knjižničnih sadržaja, razvoju knjižnične djelatnosti, stručnom usavršavanju djelatnika, kao i suradnji s drugim baštinskim ustanovama. Skup je održan 1. prosinca 2022. godine u hibridnom obliku; fizički u Gradskoj knjižnici Knjižnica grada Zagreba i online putem platforme Zoom. Održano je 18 izlaganja, a sudjelovalo je 21 izlagač. Posebno valja istaknuti uvodno izlaganje gosta iz Poljske, Tomasza Gruszkowskog s temom digitalizacijskih projekta poljske nacionalne knjižnice Biblioteki narodowe. Uz četiri uvodna izlaganja i osam izlaganja o samom projektu Digitalizirana zagrebačka baština, održano je i šest izlaganja o projektima drugih baštinskih ustanova i temama vezanim uz procese digitalizacije. Na skupu je ukupno sudjelovalo 170 sudionika, 70 sudionika u dvorani i 100 putem Zooma. Sudionici koji su pratili putem Zooma prijavljeni su iz knjižnica, arhiva, muzeja, zavoda, škola iz cijele Hrvatske.

U suradnji Knjižnica grada Zagreba, Gradske knjižnice Velika Gorica i Zračne luke Franjo Tuđman započet je sredinom godine projekt **ZAG Flylibrary**. Knjižničari Knjižnica grada Zagreba su ovaj projekt zamislili po uzoru na svjetske primjere takvih knjižnica, kao slobodnu knjižnicu koja se temelji na načelima otvorenog pristupa i dijeljenja knjiga među putnicima. ZAG Flylibrary je otvorena 26. svibnja 2022. u

Izvještaj o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.

prostoru međunarodnih odlazaka Zračne luke Franjo Tuđman. Koncept i ideja ovakva knjižnice uključuje pravilo za korisnike da slobodno mogu uzeti i zadržati knjigu te isto tako ostaviti neku vlastitu prilikom boravka u zračnoj luci. Glavna je ideja promicanje knjige, čitanja i knjižnica uz slobodan pristup građi. U pola godine postojanja ZAG Flybrary povećao se broj pisama i jezika na kojima je ostavljena građa pisana, tako da se na policama nalaze knjige, časopisi i slikovnice pisane na cirilici, hebrejskom, japanskem, kineskom i korejskom pismu te španjolskom, srpskom, ruskom, ukrajinskom, francuskom, portugalskom, slovenskom, poljskom i norveškom jeziku. U manjoj mjeri korisnici ostavljaju svoje knjige, a u većoj mjeri fond se puni donacijama prikupljenim u Knjižnicama grada Zagreba te Gradskoj knjižnici Velika Gorica. Održava se veličina fonda od oko 700 primjeraka.

OBLJETNICE U 2022. GODINI

GRADSKA KNJIŽNICA – 115 godina

KNJIŽNICA BOŽIDARA ADŽIJE – 95 godina

KNJIŽNICA BOGDANA OGRIZOVIĆA - 75. godina

KNJIŽNICA KUSTOŠIJA - 75 godina

KNJIŽNICA IVANA GORANA KOVAČIĆA – 65 godina

KNJIŽNA STANICA GORNJE VRAPČE - 40 godina

KNJIŽNICA JELKOVEC – 10 godina

Izvještaj o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.

Nakon prikupljenih brojčanih podataka Matična i razvojna služba napravila je pregledne tabele i usporednu tabelu. Analiza poslovanja ukazuje na pokazatelje koji slijede.

1. NABAVA KNJIGA. NABAVA OSTALE GRAĐE. (tabela 1)

1.1 NABAVA KNJIGA

U 2022. godini Knjižnice grada Zagreba nabavile su **81.041 svezak knjiga**, što je 3 % više od prošlogodišnje nabave (2021.: **78.584** sv.). Od toga je nabavljeno, stručno obrađeno i inventarizirano **956 jedinica e-knjige (2021.: 990 / 2020.: 1.475)**. Specifičnost u ovoj godini jest kao i godinu prije, ponovni prijenos dijela sredstava iz 2021. godine, s obzirom na kasnu uplatu posljednje rate osnivača, Grad Zagreba, za nabavu knjižnične građe. U tako kratkom vremenu nije bila moguća kupnja, realizacija računa i inventarizacija građe tako da je to napravljeno u prvim mjesecima ove godine, kada je podnesen i konačni izvještaj o realizaciji. Isto tako, zadnja rata ukupno planiranih sredstava za 2022., uplaćena je na samom kraju godine, što je bilo prekasno za realizaciju nabave, tako da je taj dio prebačen i biti će potrošen početkom 2023. godine.

Ovakva dinamika uplata za nabavu knjižnične građe onemogućava normalno poslovanje i pravovremenu nabavu, obradu, a onda i raspoloživost aktualne knjižnične građe za korisnike.

Standard za narodne knjižnice propisuje minimum nabave (kupnjom) po broju stanovnika. Prema njemu, KGZ bi trebao imati godišnju nabavu kupnjom od 153.426 sv. (200 svezaka na 1.000 stanovnika). U 2022. godini kupnjom su nabavljena 61.532 sveska (uključena e-knjiga), što iznosi 76 % ukupne nabave. U odnosu na odredbe novog Standarda, zaostajanje je postalo veće (40 % ispunjenosti Standarda, prije 50%) jer se do sad uzimala u obzir ukupna nabava, a ne prema vrsti nabave (kupnjom).

U 2022. godini nabavljena je 0,1 knjiga po stanovniku.

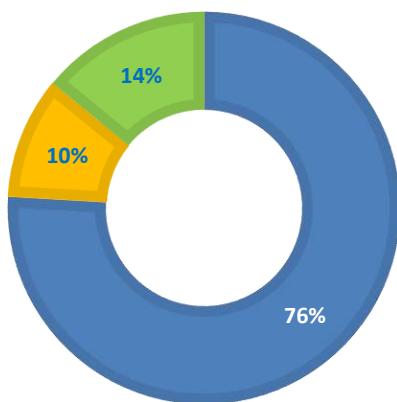
Omjer kupnje i ostalih oblika nabave iznosi: 76 % kupnja, 10 % dar i 14 % otkup. Udio otkupa Ministarstva kulture i medija je u statističkom prikazu manji spram prošle godine, što je rezultat i neinventariziranja cijelokupno pristigle građe te upućuje na potrebu za što skorijim planiranjem i realiziranjem centralizirane nabave.

U 2023. je najavljen novi model otkupa knjižnične građe kojim će se novac preusmjeriti na knjižnice koje će po unaprijed dogovorenim kriterijima moći samostalno birati i kupovati građu iz dijela financija Ministarstva kulture i medija rezerviranih za otkup. Gledajući ukupnu nabavu prema načinu nabave, kupnja kao oblik nabave je u porastu spram godine prije, što je povezano i s manjim otkupom, dok su darovi na gotovo istoj razini.

NABAVA KNJIGA (U SV.)

KUPNJA	61.532
DAR	8.125
OTKUP - MINISTARSTVO KULTURE RH	11.384

■ KUPNJA ■ DAR ■ OTKUP - MINISTARSTVO KULTURE RH

Slika 1: Načini nabave knjižnične građe

Poslovanje po ovom modelu, podnošenje izvještaja za sveukupnu nabavu, ali i najava novog modela otkupa knjižne građe od strane Ministarstva kulture i medija, donose nove izazove pred Knjižnice grada Zagreba, a vjerojatno i ubrzanje provedbe centraliziranog načina nabave knjižnične građe. Za to je potrebno osigurati neke preduvjete, prije svega prostorne u dogovoru s osnivačem.

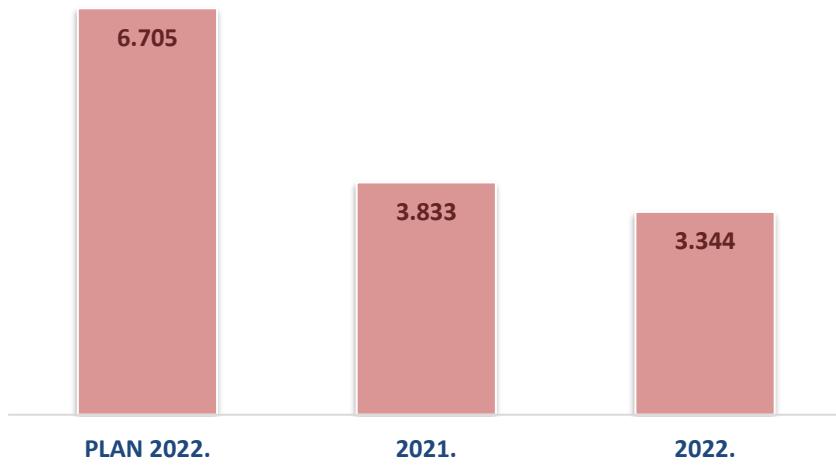
1.2 NABAVA PERIODIČKIH PUBLIKACIJA

Od periodičkih publikacija (novine, časopisi) nabavljen je **895 primjeraka** (2021.: **1.008**), od čega 784 domaćih naslova, 2 strana naslova i 109 dječjih. U svakoj kategoriji je smanjen broj primjeraka. Iako se radi o tristotinjak naslova koji se uglavnom ponavljaju u svim knjižnicama, ovisno o njihovoj veličini, svake godine se bilježi sve veća redukcija primjeraka, ali i naslova. Standardi propisuju značajno veće brojke naslova, posebno stranih, ali nažalost prioritete određuju raspoloživa finansijska sredstva.

U 2022. godini bilježi se manja nabava primjeraka periodičkih publikacija, unutar tih brojki napravljena je preraspodjela u korist domaćih naslova, a značajno je smanjen broj stranih. Dio naslova tiskanih izdanja nadomešta se *online* pretplatom gdje god je to moguće.

1.3 NABAVA OSTALE GRAĐE

Planirana nabava ostalih jedinica građe, ostvarena je s 50 %, odnosno 87 % u odnosu na nabavu u 2021. godini. Nabava vizualne građe u značajnom je padu u cijeloj mreži uz iznimku mreže knjižnica Augusta Cesarca, gdje je zabilježeno povećanje.

Slika 2. Usporedba nabave ostalih vrsta građe za 2022. u odnosu na 2021. godinu i plan za 2022.

1.4 STANJE FONDA

Stanje knjižnog fonda 31. prosinca 2022. godine iznosilo je 2.213.004 sv. (2021.: 2.227.462 sv.). Uključena je i e-knjiga.

Stanje fonda neknjižne građe iznosi 140.372 jedinica (2021.: 141.143 jedinica).

Prosjek knjiga u narodnim knjižnicama po stanovniku u Zagrebu iznosi **3 sv.**

2. OTPIS. STANJE FONDA. (tabela 2)

2.1 REVIZIJA

U 2023. godini provedena je revizija knjižničnog fonda u nekoliko knjižnica mreže: u Knjižnici Silvija Strahimira Kranjčevića, Knjižnici Špansko jug, Knjižnici Podsused, Knjižnici Medveščak, Knjižnici Savica te u dvije knjižnice koje su zbog veličine fonda u kontinuiranoj reviziji (Gradska knjižnica i Knjižnica Božidara Adžije).

2.2. OTPIS

Broj primjeraka otpisane knjižne građe na razini je prošle godine (**otpisano je 95.576 sv. knjiga**). Što se tiče ostale građe, otpisano je **1.798 jedinica ostale građe**, što je nešto veći otpis od planiranog broja za 2022. godinu, ali oko 4% ukupnog fonda (Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe dozvoljava do 5% godišnje). Otpis je realan s obzirom na provedene revizije u ovoj godini. Sve knjižnice redovito izlučuju zastarjelu odnosno prekobrojnu građu, a uobičajena je pojačana potreba za otpisom dotrajalog knjižničnog fonda.

3. ČLANSTVO. POSUDBA. (tabela 3)

3.1. ČLANSTVO

Analizom registracije članova po pojedinim knjižnicama mreže, utvrđen je ukupan broj registriranih članova u Knjižnicama grada Zagreba – **222.883**. Bilježi se mobilnost članova unutar mreže knjižnica s obzirom na to da se koriste jednom iskaznicom. Uglavnom se koriste u prosjeku dvije knjižnice kao i prije 2020. godine kada se koristila uglavnom samo jedna knjižnica zbog načina života koji je diktirala epidemija. Statistički gledano, svaki član koji koristi u prosjeku dvije knjižnice, najčešće to čini u kvartu gdje stanuje ili kvartu gdje radi. Usluge većeg broja knjižnica usporedno u većoj mjeri koristili su odrasli članovi, dok su djeca, u pravilu, koristila samo jednu knjižnicu, uglavnom onu najbližu. Dio članova koristi samo uslugu posudbe e-knjiga.

Standard za narodne knjižnice propisuje minimalnu učlanjenosti stanovništva u knjižnice nekog područja. Prateći statistiku učlanjenosti stanovništva, utvrđeno je da je, od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine, Knjižnice grada Zagreba koristilo **146.607** osoba, što je 2.894 osobe više u odnosu na prošlu godinu (**povećanje od 2 %**) i iznosi **19 % ukupnog stanovništva** (prema popisu iz 2021. – 769.994 stanovnika). U skladu s preporukom Standarda da se članstvom u knjižnici obuhvati 18 % stanovništva, taj je obuhvat dosegnut i nadmašen, i jedan je od najvećih u Hrvatskoj.

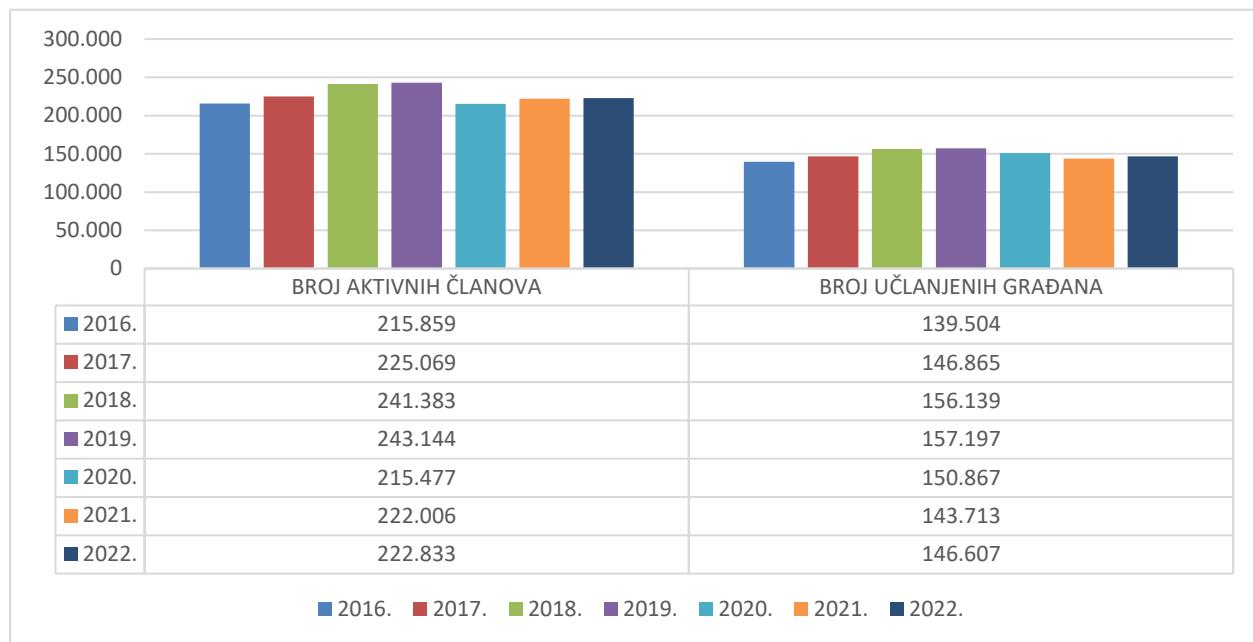
Svaki peti Zagrepčanin član je Knjižnica grada Zagreba.

BESPLATAN UPIS DJECE DO 15. GODINE ŽIVOTA.

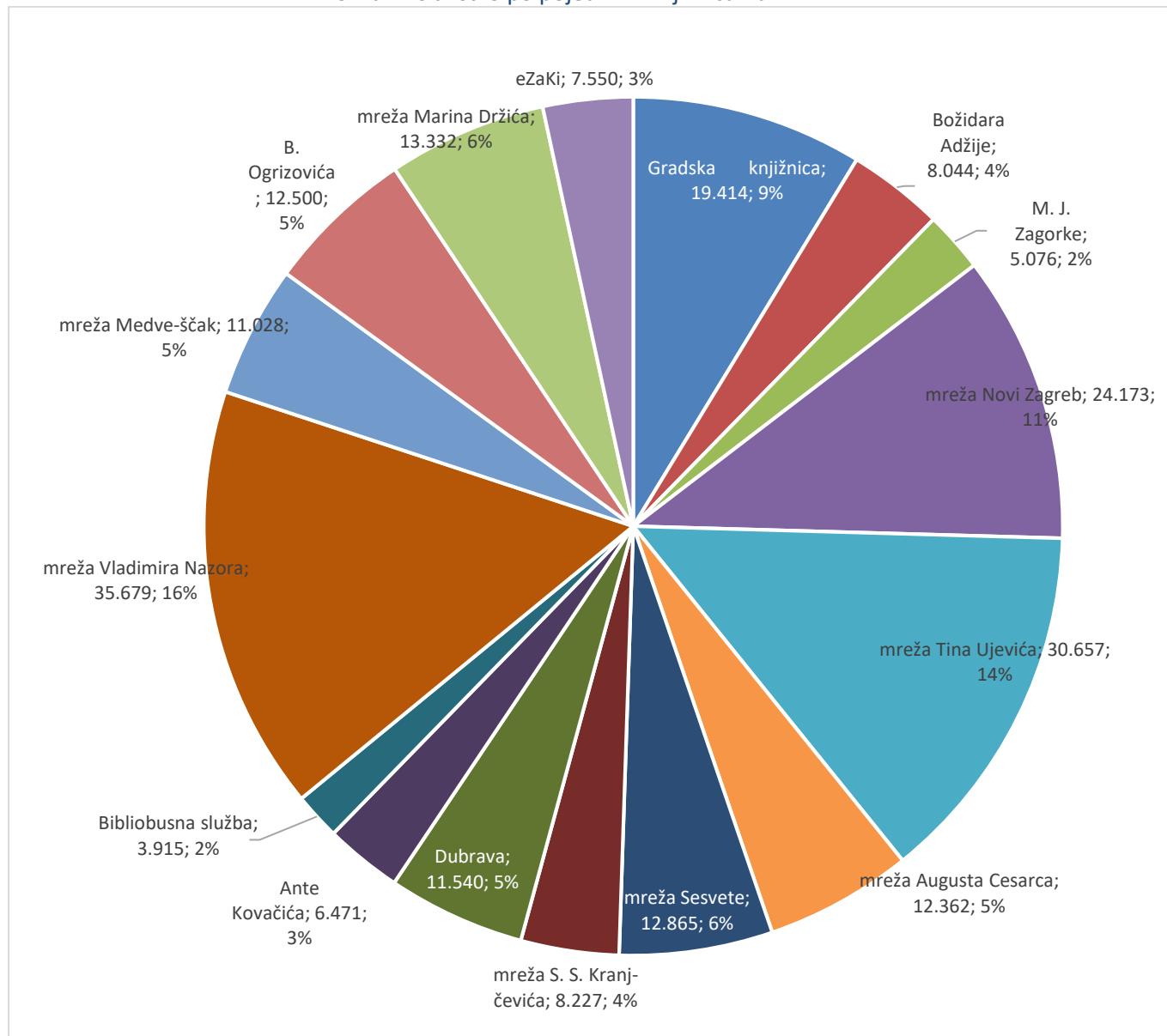
Besplatan upis djece od rođenja do navršene 15. godine života model je poticanja čitanja i korištenja knjižnica od najranije dobi. Uveden je kao projekt *Ja čitam*, još 2017. godine, uz podršku osnivača - Grada Zagreba. I nakon pet godine postojanja potvrđuje svoju opravdanost i korisnost. U svim knjižnicama mreže, koje nabavljaju knjižničnu građu za djecu i mlade, vidljivo je iz godine u godinu održavanje učlanjenosti, ali i kontinuirano povećanje članstva djece i mladih do 15 godina. Čak 9.296 djece je novoupisano, gotovo 2.000 djece više nego godinu prije. Djeca jednom upisana uglavnom obnavljaju članstvo.

U 2022. godini **besplatno članstvo iskoristilo je ukupno 45.426 djece u dobi od rođenja do 15 godina**, što i dalje potvrđuje opravdanost ove mjere poticanja čitanja i korištenja knjižnica (2021.: 43.654).

Slika 3: Pregled članstva od 2016. do 2022. godine

Slika 4. Članstvo po pojedinim knjižnicama

Izvještaj o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.

3.2. POSUDBA

U 2022. godini bilježi se manji pad posudbe knjižne građe (3%), koja je iznosila **2.443.100** svezaka (2021.: 2.506.904). Bilježimo obrtaj 1,10, a preporučeni obrtaj po Standard je najmanje dva puta.

Svaki Zagrepčanin posudio je 3 knjige u 2022. godini.

Svaki član Knjižnica grada Zagreba prosječno je posudio/pročitao 16 knjiga.

Trend porasta posudbe periodičkih publikacija zadnjih godina nažalost se zaustavio još u 2020. zbog novih okolnosti/ograničenja izazvanih epidemiološkim mjerama. Nažalost, to se nastavilo i u 2022. godini, posuđeno je **5.206 jedinica uvezane periodike**.

Kod posudbe ostale građe, posebno **AVE građe**, kao najbrojnije, bilježimo pad od 6% na nivou ustanove, iako se na nekim lokacijama uočava porast posudbe vizualne građe (mreža knjižnica Vladimira Nazora i Knjižnica Dubrava) i zvučne građe (Gradska knjižnica, mreža knjižnica Novi Zagreb, mreža knjižnica Sesvete, Knjižnica Marija Jurić Zagorka, Knjižnica Bogdana Ogrizovića, Bibliobusna služba).

E-KNJIGA

U 2022. godini nastavlja se pojačan interes za posudbom e-knjiga – **30.634** posudbe. U usporedbi s prethodne dvije godine posudba e-knjige (2021.: 34.967 / 2020.: 32.151 posudba) je u manjem padu, ali i dalje zadovoljavajuća. Dio korisnika posuđuje isključivo e-knjige.

Broj članova koji su koristili ovu uslugu bio je **4.656**, što je malo više od prošle godine, iako je izdavačka produkcija (a onda i nabava) u 2022. bila nešto manja (956 primjeraka) u odnosu na godinu prije (2021.: 990; 2020.: 1.475).

MEĐUKNJIŽNIČNA POSUDBA

U 2022. godini KGZ je uslugom međuknjižnične posudbe surađivao s brojnim knjižnicama iz cijele Hrvatske te je zaprimljeno 219 zahtjeva od kojih je zadovoljeno 204. Broj zahtjeva je na razini prošlogodišnjih. Knjižnice grada Zagreba uputile su 15 zahtjeva svojih korisnika prema drugim knjižnicama.

4. KULTURNE AKTIVNOSTI. AKCIJE ZA DJECU. (tabela 4)

I u 2022. godini knjižnice su samostalno i u suradnji s **1.061** ustanovom i udrugom, organizirale 1.173 posebna i redovna kulturna programa za odrasle građane (predavanje, tribine, ostale akcije), na kojima je sudjelovalo **38.424 posjetitelja** (2021.: **27.037**). Organizirane su izložbe, njih **1.231** za **90.516 posjetitelja** (2021.: 73.649 posjetitelja). U odnosu na godinu prije bilježi se značajan porast posjeta korisnika.

Dnevno je u zagrebačkim knjižnicama bilo 7.099 posjetitelja.

Usmeno i online postavljen je **1.178.781 informacijski upit**, nešto više nego prošle godine, a djelatnici su izradili i **9.798 bibliografskih i tematskih popisa** (značajno više od godine prije) te odgovorili na **2.931 upit koristeći uslugu Pitajte knjižničare**.

Svaki je Zagrepčanin u 2022. posjetio Knjižnice grada Zagreba dva puta.

AKCIJE ZA DJECU

Na dječjim odjelima knjižnica organizirano je 63% više raznovrsnih akcija za djecu od godine prije, ukupno **7.081 susret** (pričaonica, predstavljanja knjiga i susreta s autorima, kreativnih i STEM radionica) na kojima je sudjelovalo **66.728 djece i mlađih** (**više od 50% više od 2021. godine**). Od prošle godine kombiniraju se programi uživo i online. Zahvaljujući besplatnom upisu djece do 15. godine, korištenje mreže knjižnica i sudjelovanje djece i mlađih u akcijama je u značajnom porastu još od 2017. godine. Iznimka su bile 2020. i 2021. godina kada je zabilježen najveći pad posjeta djece i mlađih zbog epidemioloških mjera. U ovoj su godini povoljnija epidemiološka situacija i bolje okolnosti maksimalno iskorišteni na svim lokacijama.

Najčitateljica Knjižnica grada Zagreba pročitala je 157 knjiga.

KATALOG, MREŽNE STRANICE, BAZE PODATAKA, STRUČNI SKUPOVI

KATALOG

U 2022. godini Katalog je imao 6.360 posjeta dnevno, zabilježen je rast u odnosu na godinu prije. Ukupno je evidentirano 23.517.430 pregleda stranica, 892.231 korisnik, 2.246.868 upita. Najviše se pristupa iz Hrvatske – 92%, (od toga iz Zagreba – 83%), zatim slijede pristupi iz Bosne i Hercegovine – 3%, Srbije – 1%, Njemačke – 0,6%. Broj korisnika je u porastu, za 19%.

Kao i u slučaju mrežnih stranica, najviše je pristupa s mobilnim uređajima – 59%, zatim s osobnih računala – 40% i u manjem dijelu s tableta – 2%.

Broj prijava u osobni korisnički pretinac pomoću Kataloga u 2022. bio je 198.989, samostalno je obavljeno 144.537 produženja, 127.334 provjera statusa, 48.414 rezervacija te 10.613 produljenja rezervacija i 6.157 otkazivanja.

U prosincu 2022. godine objavljena je nova usluga dostupna u osobnome članskome pretincu pod nazivom Moje police. Tako je realiziran jedan od često postavljenih zahtjeva članova, potreba za svojevrsnom personaliziranim „lista želja“ s naslovima koje član želi pročitati u budućnosti.

Usluga posudbe e-knjige za djecu u fondu mreže Knjižnica grada Zagreba uspješno je nadograđena objavljinjem bibliografskih podataka o namjeni građe po dobnim kategorijama značajnih za razvoj mrežnih stranica kataloga primjerenih djeci.

MREŽNE STRANICE

Tijekom 2022. godine više od **423 tisuća posjetitelja** otvorilo je više od **2,3 milijuna mrežnih stranica** Knjižnica grada Zagreba (www.kgz.hr). Većina posjetitelja mrežne stranice otvara s pametnih telefona, a korisnicima su najzanimljivije informacije o radnom vremenu knjižnica, različitim programima koji se odvijaju na našim lokacijama ili u organizaciji Knjižnica grada Zagreba, korištenju mobilne aplikacije eZaKi, uvjetima upisa i cjeniku usluga, posudbi e-knjiga, on-line produženju roka posudbe te natječajima za radna mjesta. Tijekom godine objavili smo više od 2.100 kvalitetno ilustriranih obavijesti o programima, a putem stranica „Pročitajte“ korisnicima smo preporučili 146 anotiranih naslova za odrasle te 104 naslova književnosti i publicistike – pola za djecu, pola za mlade. S mrežnih stranica je moguće pristupiti i popularnim sadržajima koje Knjižnica objavljuje putem YouTubea (snimke umjetničkih, zabavnih, edukativnih i stručnih događanja u Knjižnicama grada Zagreba), Pinteresta te Tumblr-a (fotografije i blog tribine *Književni petak*), ISSUU-a (prezentacije, katalozi izložbi, godišnji izvještaji, bilteni i sl.) i Facebooka.

Izvještaj o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.

Broj pratitelja mreže stranica Knjižnica grada Zagreba na društvenim mrežama sustavno iz godine u godinu raste te iznosi **1.826 pretplatnika YouTube kanala, 36.135 pratitelja Facebook stranica i 1.645 pratitelja Instragram stranica**.

Najgledaniji ovogodišnji videozapisi su:

Iz prve ruke Rajko Bundalo (2.379 pregleda),

Preporučili su, pročitajte! - Lidia Bastianich (1.228 pregleda) i

Studentska riječ: Filozofija i politika – sestre ili suparnice? (1.214 pregleda).

Administratori stranica društvenih mrež KGZ-a kreirali su u 2022. godini ukupno 4.673 objava na Facebooku i Instagramu te 200 videozapisa na YouTubeu.

SUDJELOVANJE NA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM SKUPOVIMA

Djelatnice koje su članice Stalnih odbora IFLA-e (Međunarodnog saveza knjižničnih društava i ustanova) te IBBY-a (Međunarodnog vijeća za dječju knjigu) sudjelovale su na online sastancima Sekcija i Vijeća.

Veći dio stručnih skupova održan je uživo, ali značajan dio se odvijao u online okruženju, većinom bez kotizacije ili uz simbolične iznose, tako da je taj oblik edukacije bio dostupan gotovo svakom stručnom djelatniku koji je imao interes i odobrenje voditelja za sudjelovanje s obzirom na druga zaduženja u knjižnici.

Dvoje djelatnika Knjižnica grada Zagreba sudjelovalo je na godišnjoj konferenciji krovne knjižničarske udruge IFLA-e koja se odvijala u Dublinu.

Nažalost, ove godine je izostalo sudjelovanje Knjižnica grada Zagreba na konferenciji i godišnjem sastanku Metropolitan Libraries Section koja se odvijala u Oslu, što je bilo izuzetno važno i zbog sastanka, konferencije, ali prilike da se posjeti novoizgrađena knjižnica u Oslu. Takvi stručni posjeti knjižnicama su izuzetno važni upravo iz perspektive pripreme ideja i stručnih praksi koje mogu biti primjenjive i prilikom planiranja nove zgrade Gradske knjižnice Paromlin u Zagrebu koja je strateški projekt Grada Zagreba.

Tijekom 2022. godine u Knjižnicama grad Zagreba je volontiralo 25 volontera na 20 volonterskih pozicija pri čemu su prikupili 887 volonterskih sati.

DIGITALIZIRANA ZAGREBAČKA BAŠTINA

Knjižnice grada Zagreba nastavile su u 2022. godini rad na projektu *Digitalizirana zagrebačka baština* koji su podržali Ministarstvo kulture i medija i Gradski ured za kulturu, međugradsku, međunarodnu suradnju i civilno društvo Grada Zagreba.

Za kompletiranje građe odabrane za digitalizaciju nastavljena je suradnja s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, a za usluge snimanja i obrade građe, te održavanje virtualiziranog poslužitelja na kojem je instaliran sustav Indigo nastavljena je suradnja s tvrtkom ArhivPRO d.o.o.

Pored nastavka projekata *Zagreb na pragu modernog doba i Ilirci*, ove godine su u digitalizaciju uključena dva nova tematska projekta: *Razglednice za Ivanu Brlić Mažuranić i Zagrebački nakladnici i svjetska književnost*.

Skenirano je 7.000 stranica knjiga i druge građe - 45 knjiga, 1 grafička mapa, 22 razglednice i dopisnice, 4 jedinice sitnog tiska, te 5 publikacija notne građe čime se nastavio rad na zaštiti rijetke i vrijedne građe.

Zbog potrebe za poboljšanjem repozitorija digitalizirane građe, razvoja interoperabilnosti sustava i upravljanja cjelokupnim procesom, nastavljen je razvoj nove verziju sustava INDIGO. Time se

Izvještaj o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.

osigurava kako tehnološki standard za uspješan nastavak suradnje s drugim ustanovama, tako i za razmjenu podataka i agregiranje građe na druge portale.

Građa digitalizirana u okviru ovogodišnjeg plana digitalizacije objavljena je na portalu *Digitalne zbirke Knjižnica grada Zagreba* (<https://digitalnezbirke.kgz.hr/>) i besplatno je dostupna široj javnosti.

U realizaciju projekta uključeni su djelatnici KGZ-a i vanjski suradnici.

Izvještaj o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.

Izvještaj je sastavljen u Matičnoj i razvojnoj službi Knjižnica grada Zagreba na osnovi godišnjih izvještaja koje su pripremili:

Ivan Babić, voditelj mreže Knjižnica Sesvete
Svetlana Ciglar, voditeljica mreže Knjižnica Vladimira Nazora
Aleksandra Cvitković, voditeljica mreže Knjižnica Augusta Cesarca
Nika Čabrić, voditeljica Bibliobusne službe
Božica Dragaš, voditeljica mreže Knjižnica Marina Držića
mr. sc. Ivančica Đukec Kero, voditeljica Matične i razvojne službe KGZ-a
Kluk Giunio, voditelj Službe za informatiku
Rajka Gjurković Govorčin, redaktorica mrežnog kataloga KGZ-a
Tea Grašić Kvesić, voditeljica mreže Knjižnica Tina Ujevića
Jagoda Ille, voditeljica mreže Knjižnica Medveščak
Ivan Jelić, voditelj Knjižnice Božidara Adžije
dr. sc. Jasna Kovačević, voditeljica Knjižnice Bogdana Ogrizovića
Iva Lorković, voditeljica mreže Knjižnica Silvija Strahimira Kranjčevića
Ismena Meić, voditeljica Gradske knjižnice
Đurđica Pugelnik, voditeljica Knjižnice Dubrava
Tihana Rašeta, voditeljica mreže Knjižnica Novi Zagreb
Vlatka Sambolec, u.z. Maje Pranić, voditeljice Knjižnice Marije Jurić Zagorke
Vanja Štalec Obradović, u.z. glavne urednice društvenih mreža KGZ-a I. Faletar Horvatić
Tatjana Vrdoljak, voditeljica Knjižnice Ante Kovačića, Zaprešić

Prikupljanje i obrada podataka
Suzana Hrabar

Komentar podataka i grafičko oblikovanje
Maja Bodić, prof.
viša knjižničarka

mr. sc. Ivančica Đukec Kero
knjižničarska savjetnica

Ravnateljica
Knjižnica grada Zagreba
Višnja Cej, prof.
knjižničarska savjetnica

Izvještaj o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022.

Realizacija programa rada Knjižnica grada Zagreba od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine							
KGZ	1. – 12. 2022.	1. – 12. 2021.	Indeks 2:3	Standardi	Indeks	Plan 2022.	Indeks 2:7
1	2	3	4	5	6	7	8
Nabava							
Knjiga (sv.)	81.041	78.584	103	153.426*	40**	92.295	88
Periodika (primj.)	895	1.008	89	-	-	1.219	73
Ostale građe (jed.)	3.344	3.833	87	-	-	6.705	50
Otpis knjiga u svescima							
	95.576	102.685	93	do 5 %	-	72.300	132
Stanje knjižnog fonda							
	2.213.004	2.227.462	99	-	-	-	-
Posudba							
Knjiga (sv.)	2.443.100	2.506.904	97	-	-	2.664.000	92
Periodike (uv. sv.)	5.206	10.310	50	-	-	-	-
Ostale građe (jed.)	65.326	69.611	94	-	-	106.065	62
UKUPNO:	2.513.632	2.586.825	97	-	-	2.770.065	91
Članstvo							
registrirani članovi**	222.833 ¹	222.006 ¹	100 ¹	18% st.	19%	245.500	91 ¹
važeća članstva**	146.607 ²	143.713 ²	102 ²	138.084			

*200 sv. na 1000 stanovnika - Broj stanovnika Grada Zagreba 767.131 (2021.)

** iskazan udio nabave knjižne građe samo kupnjom (prema važećem Standardu) - 61.532 sv. knjiga i e-knjiga

*** Članstvo je iskazano u ukupnom broju registriranih članova¹ i pojedinačnih osoba² (važećih članstava)

TABELA 1

IZVJEŠTAJ O OSTVARENOM PROGRAMU ZA 2022. GODINU

STANJE FONDA 31. 12. 2022.	KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA															KGZ UKUPNO
	Gradska knjižnica	Božidara Adžije	M. J. Zagorke	mreža Novi Zagreb	mreža Tina Ujevića	mreža Augusta Cesarca	mreža Sesvete	mreža S. S. Kranjčevića	Dubrava	Ante Kovačića	Bibliobus na služba	mreža Vladimira Nazora	mreža Medveščak	B. Ogrizović a	mreža Marina Držića	
Knjižni fond (u sv.)																
Knjige	426.799	233.188	43.006	201.580	227.363	100.917	115.433	71.778	79.446	87.777	45.930	288.776	85.767	87.650	114.515	2.209.925
E-knjiga																3.079
Fond periodike (uv.sv.)																
Časopisi																
- broj naslova	1.646	707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
- broj primjeraka	14.702	10.744	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.446
Novine																
- broj naslova	399	136	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
- broj primjeraka	12.835	5.546	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18.381
Fond neknjižne građe																
- zvučna građa (CD, kasete, gramof. ploče)	35.221	161	69	4.663	2.491	6.384	1.074	3.364	10.129	4.614	47	1.932	210	934	409	71.702
- vizualna građa (DVD, VHS)	12.861	10	0	2.659	1.994	2.665	1.993	1.075	1.169	4.781	667	3.168	151	1.569	886	35.648
- elektronička građa (CD-ROM, DVD-ROM)	3.653	46	0	84	475	386	221	86	85	115	30	181	305	135	192	5.994
- igračka	0	0	0	0	34	0	0	0	0	831	0	0	232	3	0	1.100
- ostalo*	25.185	120	0	0	108	45	46	195	0	92	0	0	0	91	46	25.928
Ukupno:	76.920	337	69	7.406	5.102	9.480	3.334	4.720	11.383	10.433	744	5.281	898	2.732	1.533	140.372
SVEUKUPNO**:	531.256	249.815	43.075	208.986	232.465	110.397	118.767	76.498	90.829	98.210	46.674	294.057	86.665	90.382	116.048	2.397.203

TABELA 2

IZVJEŠTAJ O OSTVARENOM PROGRAMU ZA 2022. GODINU

REVIZIJA KNJIŽNOG FONDA, OTPIS GRAĐE, KATALOZI	KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA															KGZ UKUPNO
	Gradska knjižnica	Božidar Adžije	M. J. Zagorke	mreža Novi Zagreb	mreža Tina Ujevića	mreža Augusta Cesarcu	mreža Sesvete	mreža S. S. Kranjčevića	Dubrava	Ante Kovačića	Bibliobus na služba	mreža Vladimira Nazora	mreža Medveščak	B. Ogrizovića	mreža Marina Držića	
Revizija																
Zadnja revizija provedena godine*: u tijeku	2021. Slobotina, V. Majer	2020. Ljubljana, ca. Voltino, Staglišće	2018. AC, Ravnicice	2021. Knjižnica Sesvete	2022. S.S.Kranjčević	2015.	2015.	2021.	2022. Knjižnice Podsused i Špansko jug	2022. Medveščak	2020.	2022. Knjižnica Savica				
Obuhvaćen cijeli fond: da / ne	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Otpis																
Knjige (sv.)																
- dotrajalo	2.734	4.500	192	4.629	11.452	4.566	11.685	8.106	1.230	4.165	961	10.352	14.241	2.652	7.096	88.561
- zastarjelo	213	133	0	0	0	647	0	0	95	176	0	510	59	0	57	1.890
- uništeno	889	0	0	326	88	127	80	1.344	0	15	0	618	1.284	0	354	5.125
Ukupno:	3.836	4.633	192	4.955	11.540	5.340	11.765	9.450	1.325	4.356	961	11.480	15.584	2.652	7.507	95.576
Otpis ostale građe																
- vrsta građe	AV			AV	AVM		zv. 137, el. 20, viz. 233	AV	AVE	igračke 8,DVD 148,CD3, CD-ROM 8 AV i el.grada 18	AVE	AVE	AV + igračke	AVE	AVE građa	
- broj jedinica	476	0	0	96	47	21	380	142	53	185	6	100	170	4	118	1.798
Ukupan otpis:	4.312	4.633	192	5.051	11.587	5.361	12.145	9.592	1.378	4.541	967	11.580	15.754	2.656	7.625	97.374
Otpis e-knjige:																0
Katalozi, baze podataka																
Broj kataloga na listićima:	21	9	2	2	7	2	1	7	2	1	0	2	1	1	5	63
Pristup bazama podataka: da / ne	DA	DA	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DA	DA	DA	13 DA / 2 NE

* knjižnice s ograncima ovdje uz godinu trebaju navesti i u kojoj knjižnici / ogranku je provedena revizija za godinu koja se navodi

TABELA 3

IZVJEŠTAJ O OSTVARENOM PROGRAMU ZA 2022. GODINU

KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA																
ČLANOVI, POSUDBA	Gradska knjižnica	Božidara Adžije	M. J. Zagorke	mreža Novi Zagreb	mreža Tina Ujevića	mreža Augusta Cesarca	mreža Sesvete	mreža S. S. Kranjčevića	Dubrava	Ante Kovačića	Bibliobus na služba	mreža Vladimira Nazora	mreža Medveščak	B. Ogrizovića	mreža Marina Držića	KGZ UKUPNO
Članovi																
Prvi upis	1.733	400	284	2.072	2.896	969	1.335	886	1.388	742	677	3.058	817	914	971	19.142
Aktivni članovi																
- odrasli (od 15 nadalje)	16.337	7.852	4.132	14.619	18.259	8.065	5.999	4.683	6.337	3.769	1.146	18.707	7051	9.878	8.230	135.064
- djeca (0 - 14)	3.077	192	944	9.554	12.398	4.297	6.866	3.544	5.203	2.702	2.769	16.972	3977	2.622	5.102	80.219
Ukupno:	19.414	8.044	5.076	24.173	30.657	12.362	12.865	8.227	11.540	6.471	3.915	35.679	11.028	12.500	13.332	215.283
Aktivnost e-KGZ:																7.550
Ukupan broj članova u KGZ-u*:																146.607
Posudba**																
Knjige	181.656	77.078	48.346	272.739	327.783	143.933	131.040	99.613	168.632	99.414	69.915	413.229	119.150	120.316	139.622	2.412.466
Posudba e-knjiga																30.634
Periodičke publikacije																
- uvezani svesci	2.970	2.236	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.206
- pojedinačni primjerici	54.791	11.017	3.292	15.334	33.041	30.954	11.886	8.441	29.912	24.610	0	21.668	3.473	300	9.522	258.241
Neknjižna građa																
- zvučna građa (CD, kasete, gramofonske ploče)	15.468	0	13	2.120	752	1.993	294	704	4.208	442	76	352	13	484	16	26.935
- vizualna građa (DVD, VHS)	11.760	0	0	2.694	1.326	2.927	1.058	876	2.303	2.593	1.219	3.761	341	1.015	1.339	33.212
- elektronička građa (CD-ROM, DVD-ROM)	326	0	0	15	126	87	334	67	30	1	39	23	55	8	248	1.359
- igračka	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000	0	0	256	70	0	0	1.326
- ostalo***	2.390	10	0	0	0	10	15	39	0	0	0	0	0	30	0	2.494
Ukupno:	29.944	10	13	4.829	2.204	5.017	1.701	1.686	6.541	4.036	1.334	4.136	665	1.607	1.603	65.326
SVEUKUPNO****:	214.570	79.324	48.359	277.568	329.987	148.950	132.741	101.299	175.173	103.450	71.249	417.365	119.815	121.923	141.225	2.513.632

* odnosi se na broj važećih članstava

** bilježena je posudba i produženje građe

*** ostalo podrazumijeva notnu građu, grafičku građu, igračke, društvene igre, efemernu građu, kartografsku građu...

**** sveukupno podrazumijeva posudbu knjiga, uključujući e-knjigu, uvezanih svezaka periodičkih publikacija i neknjižne građe

TABELA 4

IZVJEŠTAJ O OSTVARENOM PROGRAMU ZA 2022. GODINU

KULTURNE AKTIVNOSTI, AKCIJE, POSJEĆI, UPITI, BILTENI I POPISI, SURADNJA	KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA														KGZ UKUPNO	
	Gradska knjižnica	Božidar Adžije	M. J. Zagorke	mreža Novi Zagreb	mreža Tina Ujevića	mreža Augusta Cesarca	mreža Sesvete	mreža S. S. Kranjčevića	Dubrava	Ante Kovačića	Bibliobus na služba	mreža Vladimira Nazora	mreža Medveščak	B. Ogrizovića	mreža Marina Držića	
TRIBINE																
- broj	5	3	16	9	4	0	18	14	0	1	0	12	0	62	0	144
- broj posjetitelja*	2.536	50	281	969	198	0	383	154	0	15	0	317	0	2.710	0	7.613
RAZGOVORI - PREDAVANJA																
- broj	27	42	11	22	57	39	12	19	12	30	0	48	4	31	17	371
- broj posjetitelja*	974	780	246	684	1.134	895	372	125	220	190	0	1.024	75	1.740	258	8.717
OSTALE AKCIJE																
- broj	57	0	5	30	102	25	122	18	2	48	3	62	24	105	55	658
- broj posjetitelja*	1.096	0	51	345	8.116	222	4.019	190	29	180	108	1.435	501	5.350	452	22.094
IZLOŽBE																
- tematske	75	10	64	193	177	80	0	52	7	12	1	29	26	19	21	766
- studijske	14	4	0	1	4	4	0	0	0	0	0	15	3	0	0	45
- likovne	23	2	7	90	114	19	24	11	9	12	0	60	2	19	28	420
- broj posjetitelja*	31.910	5.508	362	23.269	2.360	4.860	13.227		2.096	150	32	5.839	196	640	67	90.516
AKCIJE ZA DJECU **																
- broj	444	0	1	800	1.017	701	1.799	152	74	60	57	1.137	340	27	472	7.081
- broj posjetitelja*	4.638	0	12	5.531	12.491	5.898	11.005	2.167	1.289	180	1.234	14.416	2055	805	5.007	66.728
POSJETI, UPITI, POPISI, SURADNJA, OTVORENOST KNJIŽNICE																
BROJ POSJETA knjižnici***	167.509	55.085	24.196	181.585	253.368	105.110	107.548	54.441	136.252	58.880	29.049	251.206	79.764	179.170	91.540	1.774.703
UKUPAN BROJ POSJETA****	208.663	61.423	25.148	212.383	277.667	116.985	136.554	57.077	139.886	59.595	30.423	274.237	82.591	190.415	97.324	1.970.371
INFORMACIJSKI UPITI*****	87.883	34.615	25.622	127.167	142.186	63.756	108.859	29.854	61.410	25.875	10.051	123.901	58.604	52.831	54.694	1.007.308
ONLINE UPITI*****																171.473
POPISI																
bibliografski	1	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27
tematski	772	1.038	88	532	1.207	405	110	0	0	140	0	5.478	0	0	1	9.771
Pitajte knjižničare	714	0	8	73	141	11	49	74	93	0	0	153	175	243	1.197	2.931
SURADNJA																
broj ustanova	65	23	13	81	82	143	68	30	50	60	40	172	64	92	78	1.061
TJEDNA otvorenost knjižnice u satima	66	66	66	363	391	132	237	132	66	66	77	539	132	68	264	2.665

* stvaran broj posjetitelja uključuje i posjetitelje redovnih programa kao i onih posebno financiranih od GZ, MKM, Zagrebačke županije i dr.

** podrazumijevaju se sve aktivnosti namijenjene djeci i mladima (pričaonice, radionice, igraonice, izložbe, posjeti, susreti, projekcije, kvizovi, predstave, predavanja, prigodne akcije...)

*** godišnja procjena temeljena na brojanju posjeta provedenom u travnju i studenome 2022. godine (bez posjetitelja na akcijama)

**** zbroj posjetitelja tribina, razgovora, predavanja, ostalih akcija, izložbi, akcija za djecu te procjene godišnjih posjeta

***** procjena temeljena na godišnjem brojanju informacijskih upita (travanj i studeni 2022.)

***** provjera statusa grade i online rezervacije (ukupno KGZ)